

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za pravna pitanja

2013/0407(COD)

8.4.2014

MIŠLJENJE

Odbora za pravna pitanja

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o prijedlogu Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava biti nazočan na suđenju u kaznenom postupku
(COM(2013)0821 – C7-0427/2013 – 2013/0407(COD))

Izvjestiteljica za mišljenje: Alexandra Thein

PA_Legam

SHORT JUSTIFICATION

The objectives of the Directive are to strengthen certain aspects of the right of suspects or accused persons in criminal proceedings throughout the European Union – persons to be presumed innocent until proven guilty by a final judgment – and to strengthen the right to be present at one's trial. It is based on Article 82 (2) (b) of the Treaty on the Functioning of the European Union and aims, in particular, at guaranteeing a certain minimum level of protection of the principle of presumption of innocence in all Member States. As a result, courts extraditing suspects under the European Arrest Warrant will benefit from the assurance that the defendant will receive a fair trial in all Member States. Taking into account subsidiarity concerns raised by the United Kingdom, it must be stressed that this objective cannot be sufficiently achieved by the Member States alone and therefore requires action at EU level. By guaranteeing a minimum level of protection throughout the EU, the Directive will enhance judicial cooperation through better mutual trust and confidence between the different national judicial systems also as regards the rights of suspects or accused persons, which is one of the main objectives of the Stockholm programme.

Provisions on the principle of presumption of innocence, the burden of proof, the right not to incriminate oneself and not to cooperate, the right to remain silent, the right to be present at one's trial and the right to a retrial are some of the main elements of the proposal.

In principle, the rapporteur welcomes the Commission proposal for a Directive. However, she finds it regrettable that the minimum standards which it intends to set leave much to be desired and are, in some cases, far from being acceptable. The rapporteur, therefore, suggests some amendments aiming at clarifying the scope of the Directive and ensuring that a common and sufficiently high level of protection of both the principle of presumption of innocence and the procedural safeguards linked thereto is available to suspects or accused persons throughout the EU.

Among other amendments, provisions concerning the reversal of the burden of proof to the detriment of the suspects or accused persons and the admissibility of evidence gathered in breach of the principle of presumption of innocence are deleted and the principle is established that the Directive shall not have the effect of modifying the obligation to respect the fundamental rights and legal principles as enshrined in Article 6 of the Treaty on the European Union, including the rights of persons subject to criminal proceedings. The rapporteur is also of the opinion that no court decision can be rendered in absentia if, in duly justified cases, the suspects or accused persons can offer a valid excuse for not being in the position of participating in their own trial.

AMANDMANI

Odbor za pravna pitanja poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor uzme u obzir sljedeće amandmane:

Amandman 1

**Nacrt zakonodavne rezolucije
Pozivanje 1.a (novo)**

Nacrt zakonodavne rezolucije

Izmjena

- uzimajući u obzir članak 11. Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima iz 1948.,

Amandman 2

**Nacrt zakonodavne rezolucije
Pozivanje 1.b (novo)**

Nacrt zakonodavne rezolucije

Izmjena

- uzimajući u obzir Povelju Evropske unije o temeljnim pravima, a posebno njezin članak 48. o prepostavci nedužnosti i pravu na obranu,

Amandman 3

**Nacrt zakonodavne rezolucije
Pozivanje 1.c (novo)**

Nacrt zakonodavne rezolucije

Izmjena

- uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno tzv. „Evropsku konvenciju o ljudskim pravima”,

Amandman 4

Prijedlog Direktive

Uvodna izjava 1.

Tekst koji je predložila Komisija

(1) Cilj je ove Direktive **jačanje** prava na pošteno suđenje u kaznenom postupku utvrđivanjem minimalnih pravila o određenim vidovima prepostavke nedužnosti i **pravu** biti nazočan na suđenju.

Izmjena

(1) Cilj je ove Direktive **ojačati** prava na pošteno suđenje u kaznenom postupku utvrđivanjem minimalnih pravila o određenim vidovima prepostavke nedužnosti i **pravo** biti nazočan na suđenju **te osigurati dostupnost zajedničke i dovoljno visoke razine zaštite i postupovnih jamstva s time u vezi osumnjičenim i optuženim osobama unutar EU-a, bez dovodenja u pitanje viših standarda zaštite koje države članice mogu primjenjivati.**

Justification

If the purpose of this Directive is to set minimum standards, any higher protection levels or procedural safeguards in use in Member States should always prevail.

Amandman 5

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 2.

Tekst koji je predložila Komisija

(2) Utvrđivanjem minimalnih pravila o zaštiti postupovnih prava osumnjičenih ili optuženih osoba, ova bi Direktiva trebala ojačati povjerenje država članica u sustave kaznenog pravosuđa drugih država članica te time olakšati uzajamno priznavanje odluka u kaznenim stvarima. **Takvim zajedničkim minimalnim pravilima trebale bi se ukloniti i prepreke slobodnom kretanju građana na teritoriju država članica.**

Izmjena

(2) Utvrđivanjem minimalnih pravila o zaštiti postupovnih prava osumnjičenih ili optuženih osoba, ova bi Direktiva trebala ojačati povjerenje država članica u sustave kaznenog pravosuđa drugih država članica te time olakšati uzajamno priznavanje odluka u kaznenim stvarima.

Justification

Although this Directive may have an indirect impact on the free movement of citizens, there is no element in the proposal that specifically aims at that goal.

Amandman 6

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 15.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(15) Međutim, u određenim bi slučajevima prebacivanje tereta dokazivanja na obranu trebalo biti u skladu s pretpostavkom nedužnosti ako su zajamčena određena jamstva: treba osigurati da su činjenične ili zakonske pretpostavke ograničene u određenim vremenskim rokovima, pri čemu se uzima u obzir važnost uloga te da se mogu pobiti, primjerice novim dokazima o olakotnim okolnostima ili o slučaju više sile.

Briše se.

(Vidi amandman na članak 5., stavak 2.)

Justification

The reversal of the burden of proof in criminal proceedings is hardly acceptable and would deserve thorough reflection.

Amandman 7

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 17.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(17) Svaka prisila izvršena nad osumnjičenom ili optuženom osobom radi davanja informacija trebala bi biti ograničena. Kako bi se utvrdilo da se prislom nisu prekršila ta prava, treba uzeti u obzir sljedeće, u svjetlu svih okolnosti predmeta: prirodu i stupanj prisile u cilju dobivanja dokaza, teret javnog interesa u istraživanju i kažnjavanju predmetnog kaznenog djela, postojanje mjerodavnih jamstava u postupku te uporaba materijala. Međutim,

Briše se.

stupanj prisile koji se vrši na osumnjičene ili optužene osobe kako bi ih se prisililo na davanje informacija o optužbama protiv njih ne bi trebalo uništavati samu bit prava osobe da ne inkriminira samu sebe te pravo na šutnju, čak niti iz razloga sigurnosti i javnog reda.

Justification

The idea of coercion used in order to obtain information from a suspect or an accused person is simply unacceptable.

Amandman 8

**Prijedlog Direktive
Uvodna izjava 18.**

Tekst koji je predložila Komisija

(18) Pravo osobe da ne inkriminira samu sebe i da odbije suradnju ne bi se trebalo primjenjivati na uporabu u kaznenom postupku onih materijala koji se mogu dobiti od osumnjičene ili optužene osobe uporabom **zakonite ovlasti**, već onoga što postoji neovisno o volji osumnjičenih ili optuženih osoba **kao** materijal stečen na temelju naloga za pretres, materijal u odnosu na koji postoji pravna obveza zadržavanja i dostavljanja na zahtjev, uzorci daha, krvi i urina te tkiva u svrhe analize **DNA**.

Izmjena

(18) Pravo osobe da ne inkriminira samu sebe i da odbije suradnju ne bi se trebalo primjenjivati na uporabu u kaznenom postupku onih materijala koji se mogu dobiti od osumnjičene ili optužene osobe uporabom **zakonitih sredstava prisile**, već onoga što postoji neovisno o volji osumnjičenih ili optuženih osoba.

Međutim, to bi se trebalo primjenjivati samo na dokazni materijal stečen na temelju **sudskog** naloga za pretres, materijal u odnosu na koji postoji pravna obveza zadržavanja i dostavljanja na zahtjev, uzorci daha, krvi i urina te tkiva u svrhe **DNK** analize.

(Vidi amandman na članak 6., stavak 2.)

Justification

For reasons of legal certainty – which is crucial in the area of criminal law –, the non-extension of the principle of presumption of innocence to other potentially self-incriminating elements must be limited to strictly identified cases.

Amandman 9

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 22.

Tekst koji je predložila Komisija

(22) Međutim, pravo optužene osobe da nazoči na suđenju nije apsolutno. U određenim se okolnostima, optužena osoba može, izrijekom *ili prešutno, ali* jasno odreći tog prava.

Izmjena

(22) Međutim, pravo optužene osobe da nazoči na suđenju nije apsolutno. U određenim se okolnostima, optužena osoba može, izrijekom *i* jasno odreći tog prava.

Justification

The right to be present at one's trial is at the heart of the possibility of obtaining a fair decision and cannot be waived tacitly.

Amandman 10

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 26.

Tekst koji je predložila Komisija

(26) Načelom učinkovitosti zakonodavstva EU-a zahtjeva se od država članica da uspostave prikladne i učinkovite pravne lijekove u slučaju povrede prava koja pojedinci imaju u skladu sa zakonodavstvom Unije. Učinkovit pravni lijek dostupan u slučaju povrede bilo kojeg od načela iz ove Direktive trebao bi imati, ***u što većoj mogućoj mjeri***, učinak stavljanja osumnjičenih ili optuženih osoba u isti položaj u kojem bi se našli da nije došlo do povrede.

Izmjena

(26) Načelom učinkovitosti zakonodavstva EU-a zahtjeva se od država članica da uspostave prikladne i učinkovite pravne lijekove u slučaju povrede prava koja pojedinci imaju u skladu sa zakonodavstvom Unije. Učinkovit pravni lijek dostupan u slučaju povrede bilo kojeg od načela iz ove Direktive trebao bi imati ***i primjereni mehanizam za naknadu štete i*** učinak stavljanja osumnjičenih ili optuženih osoba u isti položaj u kojem bi se našli da nije došlo do povrede.

(Vidi amandman na članak 10., stavak 2.)

Justification

Remedies to the breaches of the rights conferred by this proposal must be effective and designed to redress the suspects or accused persons completely.

Amandman 11

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 29.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(29a)Prenošenjem ove Direktive treba se doprinijeti stvaranju područja slobode, sigurnosti i pravde unutar Unije čija je osnovna vrijednost poštovanje temeljnih prava. Stoga, ako postoji materijalne osnove na temelju kojih se smatra da ova Direktiva može utjecati na izmjenu obvezu javnih vlasti da poštaju temeljna prava i pravna načela utjelovljena u članku 6. UEU-a, uključujući prava osoba u kaznenom postupku, te bi obveze trebale ostati neizmijenjene.

(Vidi amandman na članak 12., naslov i podstavak 1.a novi)

Justification

The respect for fundamental rights is the ultimate guarantee of a sufficiently high level of protection of the rights and the procedural safeguards accorded to the suspects and accused persons within the EU. Fundamental rights cannot be jeopardised by the indiscriminate application of this Directive.

Amandman 12

Prijedlog Direktive Članak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Područje primjene Ova se Direktiva primjenjuje na fizičke osobe osumnjičene ili optužene u kaznenom postupku do konačnog okončanja tog postupka.

Neovisno o njihovu državljanstvu ili mjestu prebivališta, ova se Direktiva primjenjuje na fizičke osobe osumnjičene ili optužene u kaznenom postupku, **uključujući one postupke koje je pokrenuo Ured europskog javnog tužitelja**, do konačnog okončanja tog postupka.

Justification

The amendment seeks to stress that this Directive does not benefit EU citizens only and to clarify the scope of the proposal also with regard to the future establishment of the European Public Prosecutor's Office.

Amandman 13

Prijedlog Direktive Članak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe budu smatrane nedužnima dok im se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom.

Izmjena

Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe budu smatrane nedužnima dok im se *konačnom presudom* ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom *tijekom javnog postupka u kojem bi im bila zajamčena sva jamstva potrebna za njihovu obranu.*

Amandman 14

Prijedlog Direktive Članak 5. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju da je težina dokazivanja u postupku utvrđivanja krivnje osumnjičenih ili optuženih osoba na tužitelju. Time se ne dovode u pitanje ovlasti suda pred kojim se vodi postupak da utvrdi činjenice po službenoj dužnosti.

Izmjena

1. Države članice osiguravaju da je težina dokazivanja u postupku utvrđivanja krivnje osumnjičenih ili optuženih osoba na tužitelju. Time se ne dovode u pitanje ovlasti suda pred kojim se vodi postupak da utvrdi činjenice po službenoj dužnosti *i pravo obrane da izvodi dokaze u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravilima.*

Amandman 15

Prijedlog Direktive Članak 5. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2. Države članice osiguravaju da je svaka pretpostavka kojom se prebacuje teret dokazivanja na osumnjičene ili optužene osobe od dovoljne važnosti da se opravda odstupanje od tog načela i da se može pobiti.

Briše se.

Ta se pretpostavka može pobiti na način da obrana izvede dovoljno dokaza kojima se uzrokuje opravdana sumnja u krivnju osumnjičene ili optužene osobe.

(Vidi amandman na uvodnu izjavu 15.)

Justification

The reversal of the burden of proof in criminal proceedings is hardly acceptable and would deserve thorough reflection.

Amandman 16

Prijedlog Direktive Članak 5. – stavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

3a. Sumnja ide u korist osumnjičenim ili optuženim fizičkim osobama u okviru kaznenog postupka.

Amandman 17

Prijedlog Direktive Članak 6. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe imaju pravo ne inkriminirati same sebe *i odbiti suradnju* u bilo kojem kaznenom postupku.

Izmjena

1. Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe imaju pravo ne inkriminirati same sebe u bilo kojem kaznenom postupku.

Amandman 18

Prijedlog Direktive Članak 6. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Pravo utvrđeno u stavku 1. ne primjenjuje se na uporabu u kaznenom postupku materijala *koji bi se mogao dobiti* od osumnjičenih ili optuženih osoba uporabom zakonitih mjera *prisile, ali koji postoji neovisno o volji osumnjičene ili optužene osobe.*

Izmjena

2. Pravo utvrđeno u stavku 1. ne primjenjuje se na uporabu u kaznenom postupku *sljedećeg dokaznog* materijala *pod uvjetom da je taj dokazni materijal doiven* od osumnjičenih ili optuženih osoba uporabom zakonitih mjera *prisila:*

- a) dokazni materijal pribavljen na temelju sudskega naloga;*
- b) dokazni materijal za koji postoji pravna obveza zadržavanja i dostavljanja na zahtjev;*
- c) uzorci daha, krvi, urina te tkiva u svrhe DNK analize.*

(Vidi amandman na uvodnu izjavu 18.)

Justification

For reasons of legal certainty – which is crucial in the area of criminal law –, the non-extension of the principle of presumption of innocence to other potentially self-incriminating elements must be limited to strictly identified cases.

Amandman 19

Prijedlog Direktive Članak 6. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. Ostvarivanje prava osobe da ne inkriminira samu sebe ili prava odbijanja suradnje neće se koristiti protiv osumnjičene ili optužene osobe u kasnijoj fazi postupka i neće se smatrati potvrdom činjenica.

Izmjena

3. Ostvarivanje prava osobe da ne inkriminira samu sebe ili prava odbijanja suradnje neće se koristiti protiv osumnjičene ili optužene osobe u kasnijoj fazi postupka i neće se smatrati potvrdom činjenica. *Time se ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da uzmu u obzir suradnju osumnjičenika ili optužene osobe prilikom donošenja konkretnе sankcije.*

Justification

Unlike the case of non-cooperative behaviour, the goodwill of the suspects or accused persons who spontaneously cooperate with the competent authorities should always be taken into account.

Amandman 20

**Prijedlog Direktive
Članak 6. – stavak 4.**

Tekst koji je predložila Komisija

4. Svi dokazi *dobiveni* povredom ovog članka nisu prihvatljivi, *osim ako korištenje takvih dokaza ne dovodi u pitanje pravičnost postupka.*

Izmjena

4. Svi dokazi *pribavljeni* povredom ovog članka nisu prihvatljivi.

Justification

The exception foreseen by the proposal might contradict the overall purpose of reinforcing the presumption of innocence and the rights linked thereto.

Amandman 21

**Prijedlog Direktive
Članak 7. – stavak 3.**

Tekst koji je predložila Komisija

3. Ostvarivanje prava na šutnju neće se koristiti protiv osumnjičene ili optužene osobe u kasnijoj fazi postupka i neće se smatrati potvrdom činjenica.

Izmjena

3. Ostvarivanje prava na šutnju neće se koristiti protiv osumnjičene ili optužene osobe u kasnijoj fazi postupka i neće se smatrati potvrdom činjenica. *Time se ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da uzmu u obzir suradnju osumnjičenika ili optužene osobe prilikom donošenja konkretne sankcije.*

Justification

Unlike the case of non-cooperative behaviour, the goodwill of the suspects or accused persons who spontaneously cooperate with the competent authorities should always be taken into account.

Amandman 22

**Prijedlog Direktive
Članak 7. – stavak 4.**

Tekst koji je predložila Komisija

4. Svi dokazi ***dobiveni*** povredom ovog članka nisu prihvatljivi, ***osim ako korištenje takvih dokaza ne dovodi u pitanje pravičnost postupka.***

Izmjena

4. Svi dokazi ***pribavljeni*** povredom ovog članka nisu prihvatljivi.

Justification

The exception foreseen by the proposal might contradict the overall purpose of reinforcing the presumption of innocence and the rights linked thereto.

Amandman 23

**Prijedlog Direktive
Članak 8. – naslov**

Tekst koji je predložila Komisija

Pravo biti nazočan na suđenju

Izmjena

Pravo biti nazočan na suđenju ***i donošenje odluka u odsutnosti***

Justification

Since Article 8 of the proposal also relates to decisions rendered in absentia, its title should be amended accordingly.

Amandman 24

**Prijedlog Direktive
Članak 8. – stavak 2.a (novi)**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2a. Države članice osiguravaju da se odluke ne donose u odsutnosti ako, u opravdanim slučajevima, osumnjičeni ili optužene osobe imaju valjano opravdanje za nesudjelovanje u postupku.

Justification

The proposal does not seem to cover those cases where – for duly justified reasons such as serious illness, decease of a family member etc. – the suspects or accused persons are not in the position to attend their own trial and, yet, they risk being convicted in absentia.

Amandman 25

**Prijedlog Direktive
Članak 8. – stavak 3.a (novi)**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

3a. Pod uvjetom da se poštuju uvjeti iz ovog članka, države se članice mogu koristiti pojednostavljenim postupkom u kaznenim postupcima koji se odnose na lakše prekršaje.

Justification

Without prejudice to the principle of presumption of innocence, the duration and complexity of criminal proceedings should be proportionate to the seriousness of the offence.

Amandman 26

Prijedlog Direktive Članak 8. – stavak 3.b (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

3b. Lakši oblik kaznenog djela u smislu članka 8. stavka 3.a znači kazneno djelo u nacionalnom pravu za koje može biti izrečena kazna koja je blaža od zatvorske, u skladu s nacionalnim pravom države članice u kojoj se odvija kazneni postupak.

Amandman 27

Prijedlog Direktive Članak 10. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2. Pravni lijek *ima, u mjeri u kojoj je to moguće*, učinak stavljanja osumnjičenih ili optuženih osoba u isti položaj u kojem bi bile da nije došlo do povrede, u cilju očuvanja prava na *poštenu* suđenje i prava na obranu.

2. Pravni lijek *sadrži i primjerен mehanizam za naknadu štete i* učinak stavljanja osumnjičenih ili optuženih osoba u isti položaj u kojem bi bile da nije došlo do povrede, u cilju očuvanja prava na *pravično* suđenje i prava na obranu.

(Vidi amandman na uvodnu izjavu 26.)

Justification

Remedies to the breaches of the rights conferred by this proposal must be effective and designed to redress the suspects or accused persons completely.

Amandman 28

Prijedlog Direktive Članak 10. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2a. Potrebno je strogo suzbiti svu strogost koja nije potrebna da bi se optuženu osobu držala pod kontrolom.

Justification

As accused individuals are presumed to be innocent, judgment must be exercised when it comes to taking them into custody and, more generally, when it comes to taking any action to secure their person.

Amandman 29

**Prijedlog Direktive
Članak 12. – naslov**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Klauzula o neregresiji

Razina zaštite

(Vidi amandman na uvodnu izjavu 29. i na članak 12., podstavak 1.a novi)

Justification

Since the title of this Article might sound obscure and far from reflecting the content of the provision, the amendment is inspired by the title of Article 53 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, which introduces a similar principle.

Amandman 30

**Prijedlog Direktive
Članak 12. – podstavak 1.a (novi)**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Ovom se Direktivom ne izmjenjuje obveza poštovanja temeljnih prava i pravnih načela utjelovljenih u članku 6. UEU-a, uključujući prava osoba u kaznenom postupku, te stoga sve obvezе javnih vlasti u tom pogledu ostaju neizmjenjene.

Justification

The respect for fundamental rights is the ultimate guarantee of a sufficiently high level of protection of the rights and the procedural safeguards accorded to the suspects and accused persons within the EU. Fundamental rights cannot be jeopardised by the indiscriminate application of this Directive.

POSTUPAK

Naslov	Jačanje određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava biti nazočan na suđenju u kaznenom postupku	
Referentni dokumenti	COM(2013)0821 – C7-0427/2013 – 2013/0407(COD)	
Nadležni odbor(i) Datum objave na plenarnoj sjednici	LIBE 13.1.2014	
Odbori koji su dali mišljenje Datum objave na plenarnoj sjednici	JURI 13.1.2014	
Izvjestiteljica za mišljenje Datum imenovanja	Alexandra Thein 20.1.2014	
Razmatranje u odboru	11.2.2014	20.3.2014
Datum usvajanja	7.4.2014	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	13 0 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Luigi Berlinguer, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Annette Koewius, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Alexandra Thein	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Eva Lichtenberger, Morten Messerschmidt, Dagmar Roth-Behrendt	